

GERLACH

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 8. marca 2007*

V zadevi C-44/06,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Finanzgericht des Landes Brandenburg (Nemčija) z odločbo z dne 12. oktobra 2005, ki je prispela na Sodišče 30. januarja 2006, v postopku

Gerlach und Co. mbH

proti

Hauptzollamt Frankfurt (Oder),

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi R. Schintgen, predsednik senata, A. Tizzano (poročevalec) in A. Borg Barthet, sodnika,

* Jezik postopka: nemščina.

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Gerlach und Co. mbH G. Schemmann, Steuerberater, skupaj s T. Krügerjem, odvetnikom,

- za Komisijo Evropskih skupnosti J. Hottiaux, zastopnica, skupaj z B. Wägenbauerjem, odvetnikom,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 11a(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 1062/87 z dne 27. marca 1987 o določbah za izvedbo tranzitnega postopka in o ukrepih za njegovo poenostavitev (UL L 107, str. 1), kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 1429/90 z dne 29. maja 1990 (UL L 137, str. 21, v nadaljevanju: Uredba št. 1062/87).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Gerlach & Co. mbH (v nadaljevanju: Gerlach) in Hauptzollamt Frankfurt (Oder) (carinski urad Frankfurt na Odri, v nadaljevanju: Hauptzollamt) zaradi izterjave uvoznih dajatev.

Skupnostna ureditev

- 3 V času nastanka dejstev v postopku v glavni stvari je skupnostni tranzitni postopek na eni strani urejala Uredba Sveta (EGS) št. 222/77 z dne 13. decembra 1976 o tranzitu Skupnosti (UL 1977, L 38, str. 1), kot je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 474/90 z dne 22. februarja 1990 (UL L 51, str. 1, v nadaljevanju: Uredba št. 222/77), in na drugi strani Uredba št. 1062/87.

4 Člen 36(1) Uredbe št. 222/77 določa:

„Kadar se ugotovi, da je med prevozom ali v zvezi s tranzitno operacijo Skupnosti nastala kršitev v določeni državi članici, ta država članica v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi, brez poseganja v kazenski pregon, izterja carino in druge morebitne dajatve.“

5 Če kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, člen 36(2) in (3) določa vrsto domnev, ki omogočajo preprečitev spora o pristojnosti.

6 Natančneje, člen 36(3) Uredbe št. 222/77 določa:

„Kadar pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kadar ni mogoče določiti kraja kršitve ali nepravilnosti, se šteje, da je kršitev ali nepravilnost nastala:

– v državi članici, ki ji pripada urad odhoda,

ali

- v državi članici, ki ji pripada urad tranzita na vstopu v Skupnost, ki je prejel potrdilo o prehodu,

razen če je bilo dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, predloženo v določenem roku v skladu z zahtevami pristojnih organov.

Kadar tako dokazilo ni predloženo in se s tem šteje, da je navedena kršitev ali nepravilnost nastala v državi članici odhoda ali v vstopni državi članici iz druge alineje prvega odstavka, ta država članica za tako blago obračuna carino in druge dajatve v skladu z zakoni in drugimi predpisi

[...]“

7 Člen 11a Uredbe št. 1062/87 določa:

„1. Če pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, urad odhoda o tem čim prej obvesti glavnega zavezanca,

najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za skupnostni tranzit.

2. V obvestilu iz odstavka 1 se navede predvsem rok, v katerem je treba uradu odhoda predložiti dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, v katerem je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, tako da ustreza zahtevam carinskih organov.

Ta rok je tri mesece od dneva obvestila iz odstavka 1. Če navedeno dokazilo ni predloženo v roku, pristojna država članica pobere pripadajoče carine in druge zadevne dajatve. Če ta država članica ni tista, v kateri je urad odhoda, jo ta o tem takoj obvesti.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 8 Iz predložitvene odločbe izhaja, da je Hauptzollamt 6. in 13. julija 1990 na zahtevo družbe Gerlach uporabil skupnostni tranzitni postopek za dve pošiljki živih telet iz Poljske v namembni carinski urad v Barceloni (Španija).

- 9 Ko je Hauptzollamt prejel potrdili o prejemu, ki so ju ožigosali carinski organi iz La Jonquere (Španija) in Barcelone, ki dokazujejo, da sta bili ti pošiljki predloženi namembnemu uradu, je potrdil uporabo skupnostnega tranzitnega postopka.
- 10 Vendar so preiskave, ki so jih naknadno izvedle Komisija Evropskih skupnosti in preiskovalne službe carine v Potsdamu in Hannovru, pokazale, da so bili španski žigi, odtisnjeni na navedenih potrdilih, ponarejeni in da so bile med prevozom goveda storjene kršitve. Točnega kraja, kjer so bile storjene te kršitve, ni bilo mogoče določiti.
- 11 Hauptzollamt je zato 30. januarja in 4. februarja 1992 na družbo Gerlach kot glavnega zavezanca v tranzitnem postopku naslovil odločbi o odmeri davka, na podlagi katerih so se naknadno izterjale uvozne dajatve za zadevni pošiljki.
- 12 Družba Gerlach je vložila pritožbo zoper odločbi o odmeri davka in hkrati predlagala odlog izvršbe.
- 13 Hauptzollamt je družbo Gerlach z dopisom z dne 2. aprila 1992 obvestil, da blago, ki je bilo poslano v namembni urad, ni bilo predloženo in da lahko do 7. julija 1992 predloži dokazila o pravilni izvedbi tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala. Izvršitev odločbe o odmeri davka je bila odložena do poteka tega roka.

- 14 Ker je navedeni rok potekel, ne da bi družba Gerlach predložila zahtevana dokazila, je Hauptzollamt z odločbo z dne 28. julija 1998 pritožbo zavrnil kot neutemeljeno.
- 15 Družba Gerlach je zato na Finanzgericht des Landes Brandenburg vložila tožbo za razglasitev ničnosti odločbe o odmeri davka in odločbe, ki je bila izdana v zvezi s pritožbo.
- 16 Družba Gerlach je Hauptzollamtu v tožbi očitala, da ji je trimesečni rok, ki ga določa člen 11a(2) Uredbe št. 1062/87, odobril šele po tem, ko je odločil, da bo izterjal uvozne dajatve. V zvezi s tem je navedla sodbo Sodišča z dne 21. oktobra 1999 v zadevi Lensing & Brockhausen (C-233/98, Recueil, str. I-7349), iz katere izhaja, da država članica odhoda v primeru neizvršitve tranzitnega postopka lahko izterja dajatve od glavnega zavezanca le, če ga je prej obvestila, da lahko v roku treh mesecev predloži dokazila o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala.
- 17 Hauptzollamt je tej trditvi družbe Gerlach ugovarjal in zatrjeval, da ji je bil sporni trimesečni rok v vsakem primeru dan v okviru pritožbenega postopka. Morebitna kršitev postopka, povezana z določitvijo roka, naj bi bila zato odpravljena.

- 18 V takih okoliščinah je Finanzgericht des Landes Brandenburg prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je nacionalna carinska uprava upravičena zaračunati dajatve pred dodelitvijo roka za določitev kraja kršitve ali nepravilnosti iz člena 11a(2) [Uredbe št. 1062/87] in ta rok pravnomočno prvič določiti v pritožbenem postopku?“

- 19 Predložitveno sodišče predlaga pritrdilni odgovor na zastavljeno vprašanje. Meni, da država članica, ki ji pripada urad odhoda, lahko zaračuna dajatve pred dodelitvijo trimesečnega roka iz člena 11a(2) Uredbe (EGS) 1062/87, če je glavnemu zavezancu ta rok dan v okviru pritožbenega postopka.

- 20 Finanzgericht meni, da bi carinska uprava glavnemu zavezancu praviloma morala najprej dodeliti sporni rok in šele, ko bi ta rok potekel, izterjati dajatve. Vendar naj ne bi bilo prepovedano zamenjati vrstnega reda teh postopkov. Predložitveno sodišče namreč meni, da je pomembno, da se glavnemu zavezancu dejansko dodeli trimesečni rok in da ima ta dejansko možnost predložiti zahtevana dokazila pred zaključkom postopka izterjave. Odločba o odmeri davka, zoper katero je bila vložena pritožba, pa

naj ne bi bila dokončna. Če je nacionalni urad dodelil sporni rok v okviru pritožbenega postopka, bi glavni zavezanec torej lahko predložil potrebna dokazila in s tem dosegel razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe. Tudi v tem primeru bi bile pravice glavnega zavezanca spoštovane.

- 21 Čeprav je Finanzgericht priznalo, da je Sodišče v zgoraj navedeni sodbi *Lensing & Brockhausen* in v sodbi z dne 20. januarja 2005 v zadevi *Honeywell Aerospace* (C-300/03, Recueil, str. I-689) odločilo, da država članica odhoda lahko izterja dajatve le, če je glavnega zavezanca obvestila, da ima na razpolago zadevni trimesečni rok, pa vendarle meni, da rešitev, navedena v teh sodbah, v obravnavani zadevi ne velja.
- 22 Po eni strani namreč ugotavlja, da glavnim zavezancem v zadevah, v katerih so bile sprejete te sodbe, ni bil odobren noben rok, medtem ko je bil v obravnavani zadevi rok določen po sprejetju odločbe o odmeri davka, vendar preden je slednja postala dokončna. Po drugi strani naj Sodišče v zgoraj navedeni sodbi *Honeywell Aerospace* ne bi razlagalo člena 11a(2) Uredbe št. 1062/87, ki je predmet obravnavane zadeve, ampak določbo, ki je bila sprejeta pozneje, in sicer člen 379(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, str. 1).

Vprašanje za predhodno odločanje

- 23 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 11a(2) Uredbe št. 1062/87 razlagati tako, da lahko država članica, ki ji pripada urad odhoda,

glavnemu zavezancu odobri trimesečni rok za predložitev dokazila o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, po sprejetju odločbe v zvezi z izterjavo uvoznih dajatev med pritožbenim postopkom, ki se je začel zoper to odločbo.

Trditve strank

- ²⁴ Družba Gerlach in Komisija menita, da lahko država članica odhoda določi in izterja uvozne dajatve le, če je trimesečni rok v postopku v glavni stvari potekel, ne da bi bilo predloženo dokazilo o pravilnosti operacije ali če bi bila dokazila, ki jih je predložil glavni zavezanec, pomanjkljiva.
- ²⁵ To razlago naj bi podprli zgoraj navedeni sodbi *Lensing & Brockhausen* in *Honeywell Aerospace*, v katerih naj bi Sodišče vprašanje, ki ga je v postopku v glavni stvari postavilo *Finanzgericht*, že obravnavalo. Besedilo teh sodb naj bi bilo jasno in njun izrek naj bi se lahko v celoti uporabil v postopku v glavni stvari.
- ²⁶ Poleg tega družba Gerlach in Komisija menita, da naj bi navedena razlaga izhajala iz samega besedila člena 11a(2) Uredbe št. 1062/78, ki določa, prvič, da je treba v postopku v glavni stvari določiti zadevni trimesečni rok, in drugič, da je treba, če navedena dokazila niso predložena v tem roku, izterjati carine in drugih dajatev.

- 27 Komisija dodaja, da sprejeto razlago potrjuje tudi namen te določbe, in sicer zagotoviti hitro izterjavo dajatev s tem, da se glavnega zavezanca spodbudi, da dejavno sodeluje pri pojasnitvi okoliščin. Dejstvo, da bi država članica odhoda zadevni rok v postopku v glavni stvari dodelila po izterjavi dajatev, bi bilo v nasprotju s tem ciljem.
- 28 Če bi glavni zavezanec lahko po sprejetju odločbe o izterjavi uvoznih dajatev v določenem roku dokazal, da so nepravilnosti nastale v drugi državi članici, v kateri bi se torej morala izvesti izterjava, bi morala država članica odhoda že sprejeto odločbo umakniti in spis posredovati pristojni državi članici. Slabost te razlage naj bi bila upočasnitev postopka, kar naj bi bilo v nasprotju s polnim učinkom določitve tega roka.
- 29 Komisija nazadnje poudarja, da je predlagana rešitev v skladu s splošnimi načeli prava Skupnosti. Jasno naj bi namreč bilo, da če upravni postopek določa pravico zadevne osebe biti slišana, se lahko pravni akt, s katerim se ta postopek zaključi, sprejme le po zaslišanju zadevne osebe.

Odgovor Sodišča

- 30 Na podlagi člena 36(3) Uredbe št. 222/77 se v okoliščinah, kot so te v postopku v glavni stvari, kadar pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kadar ni mogoče določiti kraja kršitve ali nepravilnosti, šteje, da je kršitev ali nepravilnost

nastala v državi članici, ki ji pripada urad odhoda, razen če je bilo dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, predloženo v določenem roku.

31 Člen 11a(1) Uredbe št. 1062/87 nato podrobneje določa, da če pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in kraja kršitve ali nepravilnosti ni mogoče določiti, urad odhoda o tem čim prej obvesti glavnega zavezanca, najpozneje pa pred iztekom enajstega meseca po vpisu deklaracije za skupnostni tranzit.

32 V skladu s členom 11a(2) mora biti v tem obvestilu naveden zlasti rok, v katerem je treba uradu odhoda predložiti dokazilo o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, v katerem je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, tako da ustreza zahtevam carinskih organov. Ta rok je tri mesece od dneva obvestila iz člena 11a(1). Če navedeno dokazilo ni predloženo v roku, pristojna država članica ukrepa tako, da izterja pripadajoče carine in druge zadevne dajatve.

33 Sodišče pa je že odločilo, da iz samega besedila člena 11a(2) Uredbe št. 1062/87 in vsebinsko enakih določb, ki so bile sprejete pozneje, in sicer člena 49(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 1214/92 z dne 21. aprila 1992 o določbah za izvedbo tranzitnega postopka in o ukrepih za njegovo poenostavitev (UL L 132, str. 1) in člena 379(2) Uredbe št. 2454/93, izhaja, da mora urad odhoda obvezno obvestiti glavnega zavezanca

o roku, v katerem je mogoče predložiti zahtevana dokazila, in da mora to storiti pred izterjavo carinskega dolga (glej v tem smislu sodbo z dne 14. aprila 2005 v zadevi Komisija proti Nizozemski, C-460/01, ZOdl., str. I-2613, točki 62 in 80).

- ³⁴ Sodišče je poleg tega poudarilo, da je namen tega roka varstvo interesov glavnega zavezanca s tem, da se mu odobri trimesečni rok za morebitno predložitev dokazil o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala (glej sodbo z dne 14. novembra 2002 v zadevi SPKR, C-112/01, Recueil, str. I-10655, točka 38, in zgoraj navedeno sodbo Honeywell Aerospace, točka 24).
- ³⁵ Iz tega izhaja, da lahko država članica, ki ji pripada urad odhoda, izterja uvozne dajatve le, če je pred tem glavnega zavezanca obvestila, da ima na razpolago trimesečni rok za predložitev zahtevanih dokazil, in če ta niso bila predložena v navedenem roku (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Lensing & Brockhausen, točka 29, in Honeywell Aerospace, točka 23).
- ³⁶ V teh okoliščinah navedenega roka ni mogoče prvič odobriti po sprejetju odločbe pristojnih organov o izterjavi uvoznih dajatev in med pritožbenim postopkom, ki se je začel zoper to odločbo. To še toliko bolj velja v zadevah, kot je v postopku v glavni stvari, kjer je ta odločba takoj izvršljiva.

- 37 Tako zapozneno obvestilo o tem roku je namreč v nasprotju z določbami člena 11a(2) Uredbe št. 1062/87 in krši pravico glavnega zavezanca, ki izhaja iz te določbe, da učinkovito predstavi svoje stališče o pravilnosti tranzitne operacije, preden je sprejeta odločba o izterjavi, katere naslovnik je in ki znatno vpliva na njegove interese.
- 38 Spoštovanje te pravice je temeljno načelo pravnega reda Skupnosti, ki mora biti zagotovljeno v vseh postopkih, vključno s postopkom skupnostnega tranzita, ki se uvede proti osebi in ki bi lahko privedel do akta, ki posega v položaj (glej v tem smislu sodbe z dne 24. oktobra 1996 v zadevi Komisija proti Lisrestal in drugi, C-32/95 P, Recueil, str. I-5373, točki 21 in 30, z dne 21. septembra 2000 v zadevi Mediocurso proti Komisiji, C-462/98 P, Recueil, str. I-7183, točka 36, in z dne 9. junija 2005 v zadevi Španija proti Komisiji, C-287/02, ZOdl., str. I-5093, točka 37).
- 39 Na zastavljeno vprašanje je treba torej odgovoriti tako, da je treba člen 11a(2) Uredbe št. 1062/87 razlagati tako, da država članica, ki ji pripada urad odhoda, glavnemu zavezancu ne more odobriti trimesečnega roka za predložitev dokazila o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, po sprejetju odločbe o izterjavi uvoznih dajatev med pritožbenim postopkom, ki se je začel zoper to odločbo.

Stroški

- 40 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 11a(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 1062/87 z dne 27. marca 1987 o določbah za izvedbo tranzitnega postopka in o ukrepih za njegovo poenostavitev, kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EGS) št. 1429/90 z dne 29. maja 1990, je treba razlagati tako, da država članica, ki ji pripada urad odhoda, glavnemu zavezanцу ne more odobriti trimesečnega roka za predložitev dokazila o pravilnosti tranzitne operacije ali o kraju, kjer je kršitev ali nepravilnost dejansko nastala, po sprejetju odločbe o izterjavi uvoznih dajatev med pritožbenim postopkom, ki se je začel zoper to odločbo.

Podpisi